

Reforma de la imposició directa i d'altres normes tributàries i duaneres – Novetats 2024

Desembre 2023

El passat 19 de gener, el Consell General va aprovar la Llei 5/2023, de mesures per a la reforma de la imposició directa i de modificació d'altres normes tributàries i duaneres. Aquesta reforma legislativa, publicada avui, 8 de febrer, al Butlletí Oficial del Principat (BOPA) inclou una important sèrie de reformes a diferents impostos integrants del sistema tributari andorrà.

Si bé alguna de les novetats introduïdes per la Llei 5/2023 ja resulten actualment d'aplicació, les mesures més rellevants i amb un major impacte per als obligats tributaris entraran en vigor a partir del proper **1 de gener del 2024** i seran d'aplicació als períodes impositius que s'iniciïn a partir d'aquesta data.

En la present *Newsletter* presentem les principals novetats en matèria tributària que resultaran d'aplicació a partir de l'exercici 2024, introduïdes per la Llei 5/2023, del 19 de gener, de mesures per a la reforma de la imposició directa i de modificació d'altres normes tributàries i duaneres.

➤ Quins són els principals objectius de la reforma fiscal?

- Millorar la resiliència financera de l'estat donant al sistema fiscal andorrà la capacitat d'augmentar la recaptació fiscal.
- Simplificar i corregir disfuncions tècniques del sistema fiscal andorrà per a preservar la seva competitivitat i garantir la seguretat jurídica.
- Avançar en el procés d'apropament del sistema fiscal andorrà als estàndards internacionals i de compliment dels compromisos internacionals d'Andorra.

Derogació de l'Impost sobre les Plusvàlues en les Transmissions Patrimonials Immobiliàries (IPTPI)

Una de les principals novetats introduïdes per la Llei 5/2023, del 19 de gener, de mesures per a la reforma de la imposició directa i de modificació d'altres normes tributàries i duaneres és la **derogació de l'Impost sobre les Plusvàlues en les Transmissions Patrimonials Immobiliàries (IPTPI)** i la seva corresponent integració a la resta d'impostos sobre la renda existents al sistema fiscal del país, **a partir de l'exercici 2024**.

Principals novetats relatives a l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques (IRPF)

➤ Quines novetats són aplicables en l'exercici 2024?

Impost sobre la Renda de les Persones Físiques - Principals novetats - Entrada en vigor 2024

Concepte	Descripció
Limitació de l'exempció relativa a la transmissió de participacions	No s'aplica l'exempció a les rendes positives obtingudes per la transmissió de participacions en entitats, quan almenys el 50% del seu actiu estigui compost, de forma directa o indirecta, per béns immobles situats al Principat d'Andorra o per drets reals sobre aquests mateixos béns.
Exempció per motiu d'una reparcel·lació	Estan exempts de l'impost els guanys de capital derivats de les transmissions que efectuïn els administrats per a la reparcel·lació dels terrenys de la seva propietat (situats al territori del Principat) que hagin quedat continguts en una unitat d'actuació definida en els plans d'urbanisme parroquials.
Exempció per reinversió en l'habitatge habitual	S'estableix una exempció respecte als guanys de capital derivats de la transmissió de l'habitatge habitual i permanent de l'obligat tributari sempre que el transmissor tingui nacionalitat andorrana amb residència efectiva al país o bé sigui estranger i acrediti un període mínim de permanència de cinc anys a Andorra i es reinverteixi l'import percebut en l'adquisició d'un nou habitatge habitual al Principat d'Andorra.
Consideració de l'arrendament d'immobles com activitat econòmica	Els rendiments obtinguts per l'arrendament d'immobles tindran la consideració de rendiments d'activitat econòmica quan, en l'exercici anterior, el nombre de béns immobles sigui igual o superior a 6 o quan les rendes íntegres obtingudes siguin superiors a 100.000 euros.
Càlcul del guany o pèrdua per la transmissió de béns immobles	S'estableix un nou mètode de càlcul i coeficients multiplicadors dels guanys i pèrdues de capital derivats de la transmissió de béns immobles situats al Principat d'Andorra.
Règim de transparència fiscal	S'introdueix un nou règim de transparència fiscal en virtut del qual, sota certes condicions, els obligats tributaris han d'imputar a la seva base de tributació les rendes obtingudes per les entitats (residents o no-residents fiscals al Principat d'Andorra) en les que participin.
Limitació de la reducció corresponent a les pensions per aliments	S'exclou de la reducció de la base de tributació la corresponent a pensions per aliments aquelles satisfetes als fills de l'obligat tributari.
Deducció per eliminar la doble imposició interna	Fruit de la supressió de l'Impost sobre les Plusvàlues en les Transmissions Patrimonials Immobiliàries, desapareix la deducció associada a dit impost.
Creació de noves deduccions	S'introdueix la deducció per incentius al mecenatge. Adicionalment, els obligats tributaris que realitzen activitats econòmiques i determinen el seu rendiment conforme a les regles previstes en la Llei de l'impost sobre societats podran aplicar les deduccions establertes a la Llei de l'impost sobre societats, amb els mateixos límits i percentatges.
Pagament a compte dels rendiments obtinguts de contracte d'assegurança	Neix l'obligació d'efectuar un pagament a compte per guanys de capital derivats de contractes d'assegurança sobre la vida.
Pagament a compte en transmissions de immobiliàries	Neix l'obligació d'efectuar un pagament a compte en cas d'obtenció de rendes positives derivades de la transmissió de béns immobles situats a Andorra.
Recàrrec especulatiu en la transmissió de béns immobles	S'estableix d'un recàrrec especial del 5% sobre el guany de capital derivat de la transmissió de béns immobles situats a Andorra sempre que tingui caràcter especulatiu. S'entén que una transmissió té caràcter especulatiu abans d'haver transcorregut un període de 2 anys des de la data d'adquisició.

Exempció per reinversió en habitatge habitual

Podran gaudir d'exempció els guanys de capital que es posin de manifest en la transmissió de l'habitatge habitual del contribuent quan l'import de transmissió es reinverteixi en l'adquisició d'un nou habitatge habitual situat al Principat d'Andorra.

Per a que l'aplicació d'aquesta exempció resulti d'aplicació, serà necessari complir amb els següents requisits:

- Que el transmissor tingui la nacionalitat andorrana amb residència efectiva al Principat d'Andorra, o bé sigui estranger i acrediti un període mínim de residència legal, permanent i continuada al Principat d'Andorra de cinc anys.
- L'obligat tributari haurà de reinvertir l'import obtingut a la transmissió en el **termini d'1 any**.

Es considera habitatge habitual i permanent el que serveix principalment de residència permanent i habitual de l'adquirent en un període superior a 6 mesos i 1 dia per any natural i si l'habitatge és l'habitatge habitual i permanent durant un període mínim de quatre anys continuats.

Consideració de l'arrendament d'immobles com activitat econòmica

Els rendiments obtinguts pels arrendaments d'immobles passen a tenir, forçosament, la consideració de rendiments d'activitats econòmiques, sempre que, a l'exercici anterior, es compleixin algun dels següents requisits objectius:

- El **nombre de béns immobles** que hagi tingut arrendats o oferts en arrendaments sigui **igual o superior a sis**.
- Les **rendes íntegres** obtingudes corresponents als béns immobles esmentats han estat **superiors a cent mil euros**.

L'obligat tributari únicament passa a tributar d'acord amb les regles previstes per a les rendes del capital immobiliari quan deixi de complir les circumstàncies esmentades anteriorment durant dos períodes impositius consecutius.

Càlcul del guany o pèrdua de capital en les transmissions d'immobles situats al Principat d'Andorra

S'estableix que el **còmput del guany o la pèrdua de capital derivat de transmissions d'immobles** localitzats a Andorra (i altres operacions assimilades) **posseïts durant un període de temps superior a cinc anys es corregirà amb l'aplicació d'uns coeficients multiplicadors**, en funció dels anys el bé immoble hagi estat propietat de l'obligat tributari:

- ✓ 0,8 entre cinc anys i un dia i sis anys
- ✓ 0,6 entre sis anys i un dia i set anys
- ✓ 0,4 entre set anys i un dia i vuit anys
- ✓ 0,2 entre vuit anys i un dia i nou anys
- ✓ 0,1 entre nou anys i un dia i deu anys

Per tant, la nova regulació manté, per a les persones físiques residents al Principat d'Andorra que obtinguin guanys o pèrdues per la transmissió d'immobles, regles que permeten una reducció progressiva de la tributació en funció dels anys de tinença del bé transmès.

Així mateix, **els guanys i les pèrdues de capital derivats de les transmissions immobiliàries a què es refereix aquest apartat no seran objecte d'integració a la base de tributació quan, en el moment de la transmissió, els béns immobles han estat propietat de l'obligat tributari per un període de temps superior a deu anys.**

Pagament a compte en les transmissions immobiliàries

Els obligats tributaris que transmetin béns immobles situats al Principat d'Andorra (i altres operacions assimilades) estaran obligats a fer un pagament a compte i ingressar l'import al ministeri encarregat de les finances.

No obstant, **no s'haurà de formalitzar aquest pagament a compte quan la renda obtinguda estigui exempta de l'IRPF.**

1 En cas de formalitzar-se en contracte privat, l'obligat tributari ha de liquidar i ingressar el pagament a compte en el termini de **30 dies a comptar de la formalització de contracte privat.**

2 En cas d'una elevació posterior a públic del contracte privat, la liquidació del pagament a compte s'ha d'acreditar en el moment d'elevació a públic del contracte.

3 En cas de formalitzar la transmissió a través d'escriptura pública, **l'obligat tributari ha d'ingressar el pagament a compte de manera simultània a l'atorgament de l'escriptura.**

4 Els fedataris públics no poden autoritzar cap escriptura pública si els obligats tributaris no acrediten prèviament o simultàniament la liquidació, i si escau, l'ingrés efectiu de l'impost.

Principals novetats relatives a l'Impost sobre Societats (IS)

La llei 5/2023 introdueix novetats que afecten la determinació de la base de tributació, el tipus de gravamen efectiu i els incentius fiscals.

➤ Quines novetats seran aplicables a partir de l'exercici 2024?

Impost sobre Societats - Principals novetats - Entrada en vigor 2024

Concepte	Descripció
Amortització de l'immobilitzat intangible	Es redueix al 5% el percentatge màxim d'amortització anual de l'immobilitzat intangible amb vida útil indefinida i del fons de comerç. També es limiten els requisits per a considerar fiscalment el fons de comerç a la dotació d'una reserva indisponible.
Pèrdues per insolvències de deutors	Es preveu el desenvolupament reglamentari dels requisits per a considerar fiscalment deduïbles les dotacions i pèrdues per deterioració dels crèdits i altres actius derivats de les possibles insolvències dels deutors de les entitats bancàries o de crèdit.
Pèrdues per deterioració d'elements patrimonials	S'estableix la no deduïbilitat de les pèrdues per deterioració de l'immobilitzat, dels valors representatius de la participació en el capital d'entitats, així com dels valors representatius de deute admesos a cotització en mercats regulats.
Provisions	S'especifica la no deduïbilitat de les despeses associades a les provisions derivades d'obligacions implícites o tàctics, les derivades de reestructuracions (per obligació legals o contractual), les relatives a devolucions de vendes i les de personal que es corresponguin amb pagaments basats en instruments de patrimoni.
Operacions amb entitats vinculades	La deduïbilitat de la despesa queda condicionada a la tributació de la renda en origen a un tipus nominal mínim del 50% del tipus general de gravamen (això és un 5%).
Limitació a la deducció de despeses financeres netes	S'introdueix un límit màxim a la deduïbilitat de les despeses financeres, per sobre del qual no tindran la consideració de fiscalment deduïble.
Règim de transparència fiscal	S'introdueix un nou règim de transparència fiscal en virtut del qual, sota certes condicions, els obligats tributaris han d'imputar a la seva base de tributació les rendes obtingudes per les entitats (residents o no-residents fiscals al Principat d'Andorra) en les que participin.
Transmissions patrimonials entre empreses del grup	Les pèrdues derivades de la transmissió d'elements d'immobilitzat, inversions immobiliàries, participacions i els valors representatius de deute admesos a cotització no són deduïbles quan l'adquirent i el transmissor formin part d'un grup de societats o bé quan estiguin participats pels mateixos socis en, almenys, el 75%. La pèrdua s'imputa al període impositiu en què els elements es donin de baixa del balanç de l'entitat adquirent, siguin transmesos a tercers o l'entitat adquirent o transmissor deixin de formar part del mateix grup de societats o control.
Dividends i plusvàlues per transmissió de participacions	S'incrementa la tributació requerida en origen per tal d'aplicar l'exempció, del 4% al 5%. Adicionalment, s'estableixen noves limitacions a la deduïbilitat de despeses associades a la tinença de valors que generen el dret a l'exempció de dividends i plusvàlues. No s'aplica l'exempció a les rendes positives obtingudes per la transmissió de participacions en entitats, quan almenys el 50% dels seu actiu estigui compost, de forma directa o indirecta, per béns immobles situats al Principat d'Andorra o per drets reals sobre aquests mateixos béns.
Bases de tributació negatives i deduccions	S'estableix una limitació a l'aplicació de bases de tributació negatives i deduccions, fixant-se una quota de liquidació mínima del 30% de la quota de tributació corresponent a la base de tributació positiva del període impositiu prèvia a la compensació de les bases de tributació negatives d'exercicis anteriors. S'amplia termini per a compensar bases de tributació negatives pendents de deu a disset anys. S'amplia termini per a aplicar deduccions no utilitzades de tres a sis anys.
Règim d'amortització per a noves inversions	S'elimina el règim especial. Els elements als quals ja se'ls està aplicant aquest règim en data de l'entrada en vigor de la Llei, podran seguir-lo aplicant.
Eliminació de deduccions	Fruit de la supressió de l'Impost sobre les Plusvàlues en les Transmissions Patrimonials Immobiliàries, desapareix la deducció associada a dit impost. Desapareix la deducció per noves inversions.
Creació de noves deduccions	S'introdueix la deducció per projectes que fomenten la digitalització, per incentius al mecenatge i per incentius al patrocini i l'esponsorització.
Modificació de la deducció per creació de llocs de treball	La deducció es redueix de 3.000€ a 1.000€ per persona d'increment de plantilla mitjà. Adicionalment, s'incrementa fins a 3.500€ en cas que l'increment derivi de la contractació de menors de 25 anys, majors de 55 anys, o persones amb una discapacitat.
Pagament a compte en transmissions immobiliàries	Neix l'obligació d'efectuar un pagament a compte per guanys de capital derivats de transmissions immobiliàries de béns immobles situats a Andorra.
Recàrrec especulatiu en la transmissió d'immobles	S'estableix un recàrrec especial del 5% sobre el guany de capital derivat de la transmissió de béns immobles situats a Andorra sempre que tingui caràcter especulatiu. S'entén que una transmissió té caràcter especulatiu quan es produeix abans d'haver transcorregut un període de 2 anys des de la data d'adquisició.

Deteriorament d'elements patrimonials

S'estableix com a novetat la **restricció a la deducció de les despeses per deterioració corresponent a qualsevol tipus d'actiu** (incloent les participacions en societats), a excepció de les existències i els crèdits i saldos per cobrar. Aquesta mesura persegueix que la pèrdua s'integri de manera sistemàtica i proporcionada en el temps, una vegada s'ha materialitzat efectivament i s'ha realitzat davant de tercers aliens al grup.

Limitació a la deducció de les despeses financeres netes

Les despeses financeres netes seran deduïbles amb el **límit del 30 per cent** del benefici corregit de l'exercici. **En tot cas, es podran deduir 500.000 euros.**

A aquests efectes, cal tenir en compte el següent:

- 1** S'entendrà per **despeses financeres netes** l'excés de despeses financeres respecte dels ingressos derivats de la cessió a tercers de capitals propis meritats en el període impositiu.
- 2** El **benefici corregit** es calcula tornant a incorporar al resultat comptable la despesa o l'ingrés per impost sobre societats i els imports corregits a efectes fiscals de les despeses financeres netes i en concepte d'amortització. Així mateix, les rendes exemptes queden excloses del benefici corregit de l'obligat tributari.
- 3** Les despeses financeres netes que no hagin resultat fiscalment deduïbles en un període impositiu poden deduir-se en els períodes impositius que concloguin en els disset anys posteriors.
- 4** En cas que les despeses financeres netes d'un període impositiu no assoleixin l'import del 30% del benefici corregit, la diferència entre el límit esmentat i les despeses financeres netes del període impositiu s'addiciona al límit respecte de la deducció de despeses financeres netes en els períodes impositius que concloguin en els cinc anys posteriors.

Limitació a l'aplicació de crèdits fiscals

S'introdueix un nou **límit respecte a la compensació de bases de tributació negatives i a l'aplicació de deduccions** a la quota de tributació. Aquest límit comporta que la quota a liquidar no es pugui rebaixar per sota del 30% de la quota de tributació corresponent a la base de tributació de l'exercici, prèvia a la compensació de bases de tributació negatives d'exercicis anteriors.

Per tant **qualsevol obligat tributari amb una base de tributació prèvia positiva**, amb independència que tingui dret a deduccions, deduccions pendents d'aplicar d'exercicis anteriors i/o bases negatives pendents d'aplicar, **haurà de tributar de forma efectiva al tipus mínim del 3%**.

A mode d'exemple, una societat amb una base de tributació de l'exercici de 100.000€ podrà compensar bases de tributació negatives (o el seu equivalent en quota a través de deduccions) per import màxim de 70.000€, resultant una quota a ingressar mínima de 3.000€ (10% de 30.000€).

La limitació no és aplicable en l'exercici d'extinció de l'obligat tributari sempre que es compleixin certs requisits.

Aquesta novetat comporta també l'ampliació dels terminis per a aplicar els crèdits fiscals, d'acord amb el següent:

- S'incrementa el termini habilitat per a compensar les **bases de tributació negatives de 10 a 17 anys**.
- Les **deduccions no aplicades** per insuficiència de quota de tributació o per aplicació del límit, **es podran deduir en els 6 períodes impositius posteriors a la seva generació**.

Nou règim en matèria de deduccions

- ELIMINACIÓ DE DEDUCCIONS** Desapareix la figura de la deducció per noves inversions i la deducció per doble imposició interna corresponent a l'IPTPI (conseqüència de l'eliminació d'aquest impost)
- MODIFICACIÓ DE DEDUCCIONS** La deducció per creació de llocs de treball es redueix de 3.000€ a 1.000€ per unitat de plantilla mitja incrementada, i s'incrementa fins a 3.500€ per unitat si deriva de la contractació de menors de 25 anys, majors de 55 anys, o persones amb una discapacitat.
- CREACIÓ DE NOVES DEDUCCIONS** S'introdueix la deducció per projectes que fomenten la digitalització que permet deduir de la quota de tributació el 2% de la despesa o inversions realitzades en determinats projectes de digitalització.
- Així mateix, s'incorporen noves deduccions enfocades a incentivar el mecenatge, el patrocini i esponsorització i la participació en projectes declarats d'interès nacional.

Principals novetats relatives a l'Impost sobre la Renda dels No Residents (IRNR)

La Llei 5/2023 també introdueix novetats en relació a l'Impost sobre la Renda dels No Residents (IRNR), totes amb entrada en vigor l'exercici 2024.

<i>Impost sobre la Renda dels No Residents - Principals novetats - Entrada en vigor 2024</i>	
Concepte	Descripció
Subjecció a l'impost	Desapareix la no subjecció prevista fins el moment per als guanys de capital derivats de la transmissió de béns immobles subjectes a l'Impost sobre les Plusvàlues en les transmissions patrimonials immobiliàries (fruit de la desaparició d'aquest impost) i dels interessos i altres rendiments obtinguts per la cessió a tercers de capitals propis a què es refereix l'Acord entre Andorra i la CE relatiu a l'establiment de mesures equivalents a les previstes a la Directiva 2003/48/CE del Consell en matèria de fiscalitat dels rendiments de l'estalvi.
Rendiments immobiliaris	Es consideren rendes obtingudes a Andorra els guanys de capital i els rendiments derivats, directament o indirectament, de béns immobles situats en el territori andorrà, incloent-hi els guanys derivats de drets o participacions en entitats, residents o no, l'actiu de les quals estigui compost principalment, de forma directa o indirecta, per béns immobles situats al Principat d'Andorra.
Pagaments a compte	Els obligats tributaris que actüin mitjançant un establiment permanent estan sotmesos als pagaments a compte previstos a la Llei de l'impost sobre societats
Càlcul del guany o pèrdua per la transmissió de béns immobles	S'estableix un nou mètode de càlcul dels guanys i pèrdues de capital derivats de la transmissió de béns immobles situats al Principat d'Andorra.
Liquidació en les transmissions de béns immobles	Sense perjudici de les condicions ordinàries de declaració de l'impost, els obligats tributaris sense establiment permanent que obtinguin rendes positives derivades de la transmissió de béns immobles situats al territori del Principat d'Andorra han de liquidar l'impost i ingressar l'import al ministeri encarregat de les finances amb determinades particularitats.
Retenció en transmissions immobiliàries	Neix l'obligació d'efectuar un pagament a compte per guanys de capital derivats de transmissions immobiliàries de béns immobles situats a Andorra efectuades per no residents a Andorra sense establiment permanent.

Principals novetats aplicables a diversos impostos directes

La Llei 5/2023 ha introduït novetats aplicables a diferents impostos directes, en termes molt similars o idèntics. És per això que seguidament s'exposen aquelles novetats amb impacte en diferents impostos directes.

Recàrrec especulatiu en les transmissions immobiliàries

S'estableix d'un **recàrrec especial del 5%** sobre el guany de capital derivat de la transmissió de béns immobles situats a Andorra (i altres operacions assimilades) sempre **que tingui caràcter especulatiu**. S'entén que una transmissió té caràcter especulatiu quan es produeix abans d'haver transcorregut un període de 2 anys des de la data d'adquisició.

El recàrrec especulatiu s'articula de forma diferent en funció de l'impost al que resulti d'aplicació:

- IS** El recàrrec especial es calcula aplicant un tipus del 5% sobre l'import del guany de capital, determinat d'acord amb les regles previstes en la Llei de l'IS i té la consideració de quota de l'impost.
- IRPF** Es calcula aplicant un tipus del 5% sobre l'import del guany de capital, determinat d'acord amb les regles previstes en la Llei de l'IRPF i té la consideració de quota de l'impost.
- IRNR** En aquest tipus de transmissions resulta aplicable un tipus impositiu del 15%.

Règim de transparència fiscal

Amb efecte 2024, els obligats tributaris de l'**Impost sobre Societats** i l'**Impost sobre la Renda de les Persones Físiques** hauran d'**integrar en la seva base de tributació** determinades rendes obtingudes a través d'entitats que compleixin amb els següents requisits:

- Entitats en les que es posseeixi (juntament amb parts vinculades i familiars fins a quart grau) una **participació**, directa o indirecta, **superior al 50% del capital**, els fons propis, els drets de vot o els resultats de l'entitat, o de qualsevol dels seus compartiments, a la data de tancament del període impositiu.
- En el cas d'entitats **no residents**, que estiguin **sotmeses a baixa tributació en origen** (inferior al 50% de la que haurien satisfet a Andorra).
- En el cas d'**entitats residents fiscals** al Principat d'Andorra, que no estigui subjecta al tipus general de gravamen del 10%.

No obstant, no s'imputaran rendes quan l'entitat participada desenvolupi una activitat econòmica d'importància per a la qual es disposi del personal, els equips, els béns i les instal·lacions corresponents.

En el cas d'**entitats participades residents**, les principals **rendes a imputar** són aquelles **procedents de béns immobles no afectats a una activitat econòmica i les procedents de la propietat intel·lectual i industrial**.

Adicionalment a les anteriors, en el cas d'entitats **participades no residents**, també s'imputaran rendes procedents de determinats productes financers.

* * *

Esperem que el contingut del present document hagi resultat del seu interès.

Per a qualsevol qüestió addicional que pugui precisar, restem a la seva disposició.

Atentament,

Crowe Andorra
Departament Fiscal

Aquesta publicació s'ha elaborat en termes generals i ningú de Crowe Andorra, les firmes membre o entitats relacionades, mitjançant aquesta publicació, està prestant serveis d'assessorament professional als seus destinataris. Abans de prendre qualsevol decisió o dur a terme qualsevol acció que pugui afectar a les seves finances, negocis o estructura empresarial, es recomana que es consulti a un professional qualificat en la matèria. Ni Crowe Andorra ni altres firmes membres de la xarxa Crowe Global seran responsables de qualsevol pèrdua que es pogués ocasionar arran de les decisions preses en funció del contingut genèric d'aquesta publicació.